Test Booklet Code & Serial No.
प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

B

Paper-II
ECONOMICS

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) .....

(Name) .....

2. (Signature) .....

(Name) .....

Seat No. | | | | | | | |

(In figures as in Admit Card)

Seat No. .....

(In words)

OMR Sheet No. | | | | | | | |

(To be filled by the Candidate)

SEP - 11221

Time Allowed : 2 Hours] **[Maximum Marks : 200**

Number of Pages in this Booklet : **48**

Number of Questions in this Booklet : **100**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **100** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper II will be compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
   (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
   (*ii*) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
   (*iii*) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
   Example : where (C) is the correct response.
   (A) (B) ● (D)
5. Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only.** If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done at the end of this booklet.
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. Use only Blue/Black Ball point pen.
11. Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
12. There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

1. परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. सदर प्रश्नपत्रिकेत 100 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
   (*i*) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
   (*ii*) पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
   (*iii*) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
   उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
   (A) (B) ● (D)
5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत.** इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
8. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गाचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
11. कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
12. चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

Economics
Paper II
अर्थशास्त्र
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes] **[Maximum Marks : 200**

Note : This Paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **शंभर (100)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. The short-run Phillips curve in case of an increase in inflationary expectations would result in :

   (A) Shift to left

   (B) Shift to right

   (C) Vertical line

   (D) Being unchanged

2. According to classical models, the level of employment is primarily determined by .....

   (A) Interest rates

   (B) Level of prices

   (C) Level of aggregate supply

   (D) Level of demand for goods and services

1. वाढत्या चलनवाढीची अपेक्षा असताना अल्पकालीन फिलीप्स वक्राबाबत काय घडते ?

   (A) डावीकडे सरकतो

   (B) उजवीकडे सरकतो

   (C) लंब रेषा असतो

   (D) बदल होत नाही

2. सनातनी प्रतिमानांनुसार, रोजगाराची पातळी ही प्रामुख्याने पुढीलपैकी कोणत्या घटकामुळे ठरते ?

   (A) व्याज दर

   (B) किंमतींची पातळी

   (C) एकूण पुरवठ्याची पातळी

   (D) वस्तू व सेवांच्या मागणीची पातळी

3. For a random variable following the Poisson distribution,
$P(X = k) = \frac{e^{-\lambda} \lambda^k}{k_1}$, λ equals :

(A) Only mean of the distribution

(B) Only variance of the distribution

(C) Both mean and the variance

(D) $1/k$

4. For two random variables X & Y, covariance measures :

(A) Direction of the relationship between them

(B) Strength of relationship between them

(C) Both (A) and (B)

(D) Variance of X and variance of Y

3. पॉईसॉन सांख्यिकी वितरण ज्याचे सूत्र
$P(X = k) = \frac{e^{-\lambda} \lambda^k}{k_1}$, λ काय दर्शवितो ?

(A) फक्त वितरणाची सरासरी

(B) फक्त वितरणाचे विचरण

(C) सरासरी आणि विचरण

(D) $1/k$

4. समजा X आणि Y हे दोन यादृच्छिक चल असतील. दोन्हीमधील सहचलत्व काय दर्शवते ?

(A) सहसंबंधाची दिशा

(B) सहसंबंधाची सांख्यिक क्षमता

(C) (A) आणि (B) दोन्ही

(D) X आणि Y च्या विचलनाची बेरीज

5. In a linear regression model $Y_i = \alpha + \beta X_i + \rho_i$, unbiasedness requires :

(A) Y be correctly measured

(B) Covariance between X and $\sum$ be zero

(C) X and Y be not correlated

(D) Error term to be normally distributed

6. For a linear regression model $Y_i = \alpha + \beta X_i + \rho_i$, Durbin-Watson statistic is used to test for :

(A) Serial autocorrelation among residuals

(B) Mistakes in calculations

(C) Correct functional form

(D) Heteroscedasticity in residuals

7. Suppose X is a normally distributed random variable with an unknown mean μ and an unknown variance σ^2. The following test can be used to test a hypothesis about unknown population mean :

(A) The F-test

(B) *t*-test

(C) Chi-square test

(D) *z*-test

5. $Y_i = \alpha + \beta X_i + \rho_i$ ह्या रेषीय प्रतिपगमन प्रतिमानात अ-अभिनतीसाठी खालीलपैकी काय आवश्यक असते ?

(A) Y ची मोजणी व्यवस्थित झाली असली पाहिजे

(B) X आणि $\sum$ मधील सहचलत्व शून्य असायला हवे

(C) X व Y चा सहसंबंध शून्य असायला हवा

(D) ρ चे वितरण सर्वसाधारण असते

6. $Y_i = \alpha + \beta X_i + \rho_i$ ह्या रेषीय प्रतिपगमन प्रतिमानात डर्बीन-वॉटसन चाचणी खालील कशासाठी वापरतात ?

(A) अवशिष्टातील स्वयं-सहसंबंध तपासण्यासाठी

(B) आकडेमोडीतील चुका तपासण्यासाठी

(C) फलनाचे योग्य ते स्वरूप

(D) अवशिष्टातील अनेकविध प्रकीर्णता

7. समजा X हे प्रसामान्य वितरण असलेले यादृच्छिक चलन असेल आणि त्याचे सरासरी मूल्य μ आणि विचरण σ^2 माहीत नसेल, तर लोकसंख्येच्या अज्ञात सरासरी मुद्द्याविषयी विधाने तपासण्यासाठी खालीलपैकी कोणती चाचणी वापरतात ?

(A) F-चाचणी

(B) *t*-चाचणी

(C) Chi-Square चाचणी

(D) *z*-चाचणी

8. Which of the following is Hyperbolic function ?

(A) $Y = \log_b x$

(B) $Y = b^x$

(C) $Y = \frac{a}{x}$

(D) $Y = a + bx + cx^2$

9. In the linear function D = Z – P, dependent variable vanishes when value of independent variable is :

(A) 6

(B) 7

(C) 3

(D) 2

10. Find the point of maxima on the curve :

$$Y = x^3 - 6x^2 + 9x - 2$$

(A) 3

(B) 5

(C) 1

(D) 0

8. खालील फलांपैकी कोणते फल अपास्नाकृती फल (Hyperbolic) आहे ?

(A) $Y = \log_b x$

(B) $Y = b^x$

(C) $Y = \frac{a}{x}$

(D) $Y = a + bx + cx^2$

9. एका रेषीय फलनानुसार D = Z – P, असल्यास अवलंबित्व चल खालीलपैकी स्वतंत्र चलाच्या कोणत्या मूल्यावर दिसेनासे होईल.

(A) 6

(B) 7

(C) 3

(D) 2

10. वक्रावरील महत्तम बिंदू शोधा :

$$Y = x^3 - 6x^2 + 9x - 2$$

(A) 3

(B) 5

(C) 1

(D) 0

11. If demand function is 150 – 50P and supply function is 25 + 25P, then what would be the equilibrium price ?

(A) 3.5

(B) 1.7

(C) 4.7

(D) 2.5

12. If $A = \begin{bmatrix} 3 & 4 \\ -2 & -3 \end{bmatrix}$, find A^2.

(A) $\begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}$

(B) $\begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$

(C) $\begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}$

(D) $\begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$

11. जर मागणी फल 150 – 50P असेल आणि पुरवठा फल 25 + 25P असेल, तर समतोल किंमत खालीलपैकी कोणती राहील ?

(A) 3.5

(B) 1.7

(C) 4.7

(D) 2.5

12. जर $A = \begin{bmatrix} 3 & 4 \\ -2 & -3 \end{bmatrix}$, A^2 शोधा.

(A) $\begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}$

(B) $\begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$

(C) $\begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}$

(D) $\begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$

13. As per the principle of comparative advantage a country shall benefit in foreign trade if .....
    (A) It has better technology
    (B) It has better management and techniques
    (C) It specializes in goods which could be produced at comparatively lower costs
    (D) It dumps goods in other countries

14. Which of the following items in a country's balance of payments is classified as invisible ?
    (A) Goods exported
    (B) Foreign travel
    (C) Govt. expenditure abroad
    (D) Foreign investment

15. When the flexible exchange rate prevails, the exchange rate of a currency is determined by :
    (A) Central bank of a country
    (B) Price of gold
    (C) The purchasing power of currencies
    (D) The demand and supply forces in the foreign exchange market

13. तुलनात्मक लाभाच्या तत्त्वानुसार देशाला परकीय व्यापारात लाभ संभवतो जेंव्हा .....
    (A) देशाकडे अधिक चांगले तंत्रज्ञान असेल
    (B) देशाकडे अधिक चांगले व्यवस्थापन व तंत्रज्ञान असेल
    (C) देशाने किमान उत्पादन व्ययशक्य वस्तूंच्या उत्पादनात विषेशीकरण केले तर
    (D) इतर देशांत वस्तूंचे अवपूंजन केले तर

14. देशाच्या व्यवहारतोलात खालीलपैकी कोणता कलम अदृश्य म्हणून वर्गीकृत केला जातो ?
    (A) निर्यात केलेल्या वस्तू
    (B) विदेश प्रवास
    (C) सरकारचा परदेशी खर्च
    (D) परकीय गुंतवणूक

15. जेंव्हा बदलता विनिमय दर अस्तित्वात असतो, तेंव्हा विनिमय दर ..... द्वारा निश्चित केला जातो.
    (A) देशाची मध्यवर्ती बँक
    (B) सोन्याची किंमत
    (C) चलनाच्या खरेदी शक्ती
    (D) परकीय चलन बाजारातील मागणी व पुरवठा शक्ती

16. Which of the following statements about devaluation is *correct* ?

(A) It leads to higher prices in the country

(B) It leads to higher imports in the country

(C) It has only temporary effects provided other countries do not retaliate

(D) It leads to unfavourable terms of trade

17. What is common about the following countries ?

Cyprus, Virgin Islands, Coxman Islands, Bahomas and Mauritius.

(A) They are best tourist destinations

(B) They are known to be Tax Havens

(C) They are former British colonies

(D) They are highest sugar producing countries

16. अवमूल्यनाविषयी खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(A) यामुळे देशात किंमती वाढतात

(B) यामुळे देशात आयाती वाढतात

(C) जर इतर देशांनी प्रतिक्रियात्मक कृती केली नाही तर याचे ताप्तरले परिणाम संभवतात

(D) यामुळे अकिफायतशीर व्यापारशर्ती निर्माण होतात

17. निम्न नमूद देशांबाबत समान बाब कोणती ?

सायप्रस, व्हर्जीन आयलंडस्, कॉक्समन आयलंडस्, बाहोमास आणि मॉरीशस.

(A) ती उत्तम पर्यटन स्थळे आहेत

(B) ते कर सुरक्षित प्रदेश आहेत

(C) ते पूर्वीचे ब्रिटीश अंकित देश आहेत

(D) ते सर्वाधिक साखर उत्पादक देश आहेत

18. Duty Drawback Scheme in the context of foreign trade policy of India was aimed at :

(A) Raising the tax revenue

(B) Simplifying the tax administration

(C) Reaching out to more countries for exports

(D) Enhancing the competitiveness of export goods

19. The principal function of foreign exchange market is .....

(A) The transfer of purchasing power from one nation and currency to another

(B) The transfer of selling power from one nation and currency to another

(C) Transfer of foreign currency loans from one country to another

(D) Transfer of trade payments from one country to another

18. भारताच्या परकीय व्यापार धोरणासंदर्भात कर प्रत्यादान योजनेचे उद्दिष्ट ..... हे होते.

(A) कर महसूलात वाढ करणे

(B) कर प्रशासन सुकर करणे

(C) निर्यातीसाठी अधिक देशांपर्यंत पोहोचणे

(D) निर्यात वस्तूची स्पर्धाशीलता वाढविणे

19. परकीय चलन बाजाराचे मुख्य कार्य .....

(A) एक देश व चलनाच्या खरेदीशक्तीचे दुसरा देश व चलनाच्या खरेदीशक्तीचे हस्तांतरण करणे

(B) एक देश व चलनाच्या विक्रीशक्तीचे दुसरा देश व चलनाच्या विक्रीशक्तीचे हस्तांतरण करणे

(C) परकीय चलनाचे एका देशाकडून दुसऱ्या देशाकडे हस्तांतरण करणे

(D) व्यापार देयकांचे एका देशाकडून दुसऱ्या देशाकडे हस्तांतरण करणे

20. India's first Export Processing Zone (EPZ) was set up at .....in .....

(A) Noida, 1975

(B) Kandla, 1965

(C) Kandla, 1975

(D) Santacruz, 1975

21. The analysis of Heckscher and Ohlin theory is based on .....

(A) Absolute advantage on the difference in factor endowments among different nations

(B) Comparative advantage on the difference in factor endowments among different nations

(C) Absolute advantage on the difference in labour endowments among different nations

(D) Comparative advantage on the difference in labour endowments among different nations

20. भारताचे पहिले निर्यात प्रक्रिया क्षेत्र ..... येथे ..... साली स्थापले होते.

(A) नोइडा, 1975

(B) कांडला, 1965

(C) कांडला, 1975

(D) सांताक्रूझ, 1975

21. हेक्सर-ओहलीन सिद्धांताचे विवेचन ..... वर घेतले आहे.

(A) विविध राष्ट्रांच्या घटक मुबलकतेतील सापेक्ष लाभ तफावती

(B) विविध राष्ट्रांच्या घटक मुबलकतेतील तुलनात्मक लाभ तफावती

(C) विविध राष्ट्रांच्या श्रम मुबलकतेतील सापेक्ष लाभ तफावती

(D) विविध राष्ट्रांच्या श्रम मुबलकतेतील तुलनात्मक लाभ तफावती

22. (1) This international institution was set up in 1956.

(2) It is part of the World Bank group of institutions.

(3) It gives loans and guarantees to member countries.

The institution refers to above is :

(A) International Monetary Fund (IMF)

(B) International Bank for Reconstruction and Development (IBRD)

(C) International Finance Corporation

(D) International Development Association

23. The amended FERA was passed in ..... and it was replaced by ..... in .....

(A) 1973, SEBI, 1998

(B) 1973, FEMA, 1999

(C) 1975, FEMA, 1999

(D) 1973, FEMA, 1990

22. (1) या आंतरराष्ट्रीय संस्थेची स्थापना सन 1956 मध्ये झाली होती.

(2) ही संस्था जागतिक बँक समूह संस्थेचा भाग आहे.

(3) ही संस्था सदस्य राष्ट्रांना कर्जे व हमी देवू करते.

ही संस्था कोणती ?

(A) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी

(B) आंतरराष्ट्रीय पुनर्बांधणी व विकास बँक

(C) आंतरराष्ट्रीय वित्तीय महामंडळ

(D) आंतरराष्ट्रीय विकास संघटन

23. सुधारित फेरा (FERA) कायदा ..... मध्ये संमत करण्यात आला व त्या जागी ..... कायदा ..... मध्ये अंमलात आला.

(A) 1973, SEBI, 1998

(B) 1973, FEMA, 1999

(C) 1975, FEMA, 1999

(D) 1973, FEMA, 1990

24. The prevention of Money Laundering Act was passed in the year .....
(A) 2001
(B) 2008
(C) 2002
(D) 2007

25. Identify the *correct* statement from the following :
(A) Narrow money and broad money are always the same
(B) Narrow money is greater than broad money
(C) Narrow money is the same as broad money, depending on the policy of government
(D) Broad money is always greater than narrow money

26. In the context of India, which is the correct definition of M_1 ?
(A) M_1 = Currency + demand deposits
(B) M_1 = Currency + term deposits
(C) M_1 = Currency + demand deposits + other deposits
(D) M_1 = Currency + post office savings deposits

24. अवैध सावकारी प्रतिबंध कायदा ..... साली संमत करण्यात आला.
(A) 2001
(B) 2008
(C) 2002
(D) 2007

25. खालीलपैकी बरोबर विधान ओळखा :
(A) संकुचित पैसा व विस्तृत पैसा हे नेहमी तेच असतात
(B) संकुचित पैसा हा विस्तृत पैशापेक्षा जास्त असतो
(C) सरकारी धोरणानुसार संकुचित पैसा व विस्तृत पैसा हे तेच असतात
(D) विस्तृत पैसा हा संकुचित पैशापेक्षा नेहमीच जास्त असतो

26. भारताच्या संदर्भात M_1 ची बरोबर व्याख्या कोणती ?
(A) M_1 = पैसा + मागणी ठेवी
(B) M_1 = पैसा + मुदती ठेवी
(C) M_1 = पैसा + मागणी ठेवी + इतर ठेवी
(D) M_1 = पैसा + पोस्टातील बचत ठेवी

27. Which of the following is not the source of aggregate monetary resource in India ?

(A) Net Bank Credit to Government

(B) Bank credit to the commercial sector

(C) Net foreign exchange assets of the banking sector

(D) Net public debt of the government

28. In order to determine the external value of rupee, India shifted from fixed par value of rupee to a basket of currencies, comprising ..... in 1975.

(A) Pound Sterling, American dollar, Yen and German mark

(B) Pound Sterling, Euro, American dollar, Yen

(C) Euro, Pound Sterling, German mark, Yen

(D) Euro, Yen, American dollar, German mark

27. खालीलपैकी कोणता भारतातील समग्र मौद्रिक संसाधनाचा स्रोत नाही ?

(A) सरकारला दिलेले नक्त बँक कर्ज

(B) व्यापार क्षेत्राला दिलेले नक्त बँक कर्ज

(C) बँकिंग क्षेत्राकडील नक्त विदेशी चलन साठा

(D) सरकारचे नक्त सार्वजनिक कर्ज

28. रुपयाची बाह्य किंमत ठरवण्यासाठी भारताने सन 1975 मध्ये स्थिर विनिमय किंमतीचा त्याग करून ..... या चलनांच्या समूहाशी रुपया निगडित केला.

(A) पौंड स्टर्लिंग, अमेरिकन डॉलर, येन आणि जर्मन मार्क

(B) पौंड स्टर्लिंग, यूरो, अमेरिकन डॉलर, येन

(C) युरो, पौंड स्टर्लिंग, जर्मन मार्क, येन

(D) युरो, येन, अमेरिकन डॉलर, जर्मन मार्क

29. Which of the following is a major contributor to India's Foreign Exchange Reserves ?

(A) Gold

(B) SDRs

(C) Foreign Currency Assets

(D) ADRs

30. (*i*) All state co-op banks in India are scheduled banks.

(*ii*) All scheduled banks are nationalized banks.

What can you say about these statements ?

(A) Both statement (*i*) and statement (*ii*) are incorrect

(B) Statement (*i*) is incorrect and statement (*ii*) is correct

(C) Statement (*i*) is correct and statement (*ii*) is incorrect

(D) Both statement (*i*) and statement (*ii*) are correct

29. भारताच्या विदेशी चलन साठ्यामध्ये कशाचा मोठा वाटा आहे ?

(A) सोने

(B) SDRs

(C) विदेशी चलन मत्ता

(D) ADRs

30. (*i*) भारतातील सर्व राज्य सहकारी बँका या अनुसूचित बँका आहेत.

(*ii*) सर्व अनुसूचित बँका या राष्ट्रीयीकृत बँका आहेत.

वरील विधानांबाबत तुम्ही काय म्हणाल ?

(A) विधान (*i*) व विधान (*ii*) ही दोन्ही चूक आहेत

(B) विधान (*i*) हे चूक व विधान (*ii*) हे बरोबर आहे

(C) विधान (*i*) हे बरोबर व विधान (*ii*) हे चूक आहे

(D) विधान (*i*) व विधान (*ii*) ही दोन्ही बरोबर आहेत

31. Which of the following items is excluded from the concept of money supply in India ?

(A) Coins of all denominations

(B) One rupee coins and notes

(C) Demand deposits in the Commerical Banks

(D) Coins and currency notes held by commercial banks

32. The government introduced Repo rates and Reverse Repo rates in the years ..... and ..... respectively.

(A) 1991, 1997

(B) 2000, 2001

(C) 1992, 1996

(D) 1992, 1999

33. RBI constituted a committee on Euller Capital Account Convertibility in 2006, namely .....

(A) R. Gandhi Committee

(B) Second Tarapore Committee

(C) M. Narsinham Committee

(D) First Tarapore Committee

31. खालीलपैकी कोणता घटक भारतातील पैशाच्या पुरवठ्याच्या संकल्पनेतून वगळला आहे ?

(A) सर्व मूल्यांची नाणी

(B) एक रुपयाची नाणी आणि नोटा

(C) व्यापारी बँकामधील मागणी ठेवी

(D) व्यापारी बँकांजवळील नाणी व चलनी नोटा

32. सरकारने रेपो रेट व रिव्हर्स रेपो रेट अनुक्रमे ..... व ..... या वर्षी सुरू केले.

(A) 1991, 1997

(B) 2000, 2001

(C) 1992, 1996

(D) 1992, 1999

33. 2006 मध्ये भारतीय रिझर्व्ह बँकेने भांडवली खात्यावरील पूर्ण परिवर्तनीयतेवर ..... ही समिती स्थापना केली.

(A) आर. गांधी समिती

(B) दुसरी तारापोर समिती

(C) एम्. नरसिंहम समिती

(D) पहिली तारापोर समिती

34. (*i*) NABARD was established in 1982 and it took over the functions of Former Agricultural Refinance Development Corporation.

(*ii*) NABARD and National Housing Bank (NHB) are refinance institutions.

What can you say of these statements ?

(A) Both statement (*i*) and statement (*ii*) are incorrect

(B) Both statement (*i*) and statement (*ii*) are correct

(C) Statement (*i*) is correct and statement (*ii*) is incorrect

(D) Statement (*i*) is incorrect and statement (*ii*) is correct

34. (*i*) नाबार्डची स्थापना 1982 मध्ये करण्यात आली व नाबार्डने पूर्वीच्या शेती पुनर्वित्त विकास महामंडळाचे काम हाती घेतले.

(*ii*) नाबार्ड व राष्ट्रीय विकास बँक (NHB) या पुनर्वित्त संस्था आहेत.

वरील विधानांबाबत तुम्ही काय म्हणाल ?

(A) विधान (*i*) व विधान (*ii*) हे दोन्ही चूक आहेत

(B) विधान (*i*) व विधान (*ii*) ही दोन्ही बरोबर आहेत

(C) विधान (*i*) बरोबर व विधान (*ii*) चूक आहेत

(D) विधान (*i*) चूक व विधान (*ii*) बरोबर आहेत

35. Fiscal consolidation refers to improving the quality and effectiveness of .....
(A) Public revenue
(B) Resource mobilization
(C) Public expenditure and resource mobilization
(D) Direct taxes

36. Which one of the following is not an example of transfer payment by the government ?
(A) Salary of the President of India
(B) Pension
(C) Unemployment allowance
(D) Pension for workers in unorganized sector

37. The 'twin deficit' problem means a country having :
(A) High fiscal deficit and high revenue deficit
(B) High fiscal deficit and high governance deficit
(C) High fiscal deficit and high primary deficit
(D) High fiscal deficit and high current account deficit in the balance of payments

35. वित्तीय दृढीकरण म्हणजे ..... गुणवत्ता आणि कार्यक्षमते मधे सुधारणा करणे होय.
(A) सार्वजनिक महसुलाची
(B) साधन सामग्रीला सुसज्ज करण्याची
(C) सार्वजनिक खर्च आणि साधन सामग्रीला सुसज्ज करण्याची
(D) प्रत्यक्ष करांची

36. खालीलपैकी कोणते शासनाने केलेल्या हस्तांतरित प्रदानाचे उदाहरण नाही ?
(A) भारताच्या राष्ट्रपतीचे वेतन
(B) निवृत्ती वेतन
(C) बेरोजगारी भत्ता
(D) असंघटित क्षेत्रातील श्रमिकांसाठी निवृत्ती वेतन

37. जुळ्या तुटीची समस्या म्हणजे एखाद्या देशात ..... असे असणे होय.
(A) उच्च वित्तीय तूट आणि उच्च महसुली तूट
(B) उच्च वित्तीय तूट आणि उच्च शासकीय तूट
(C) उच्च वित्तीय तूट आणि उच्च प्राथमिक तूट
(D) उच्च वित्तीय तूट आणि व्यवहारतोलातल्या चालू खात्यावरील उच्च तूट

38. The increase in civilian expenditure share has been fueled largely by.....
(A) Defence expenditure needs
(B) Rate of interest
(C) Primary deficit
(D) Social security and welfare program

39. The Law of Rising Public Expenditure was advanced by :
(A) Adam Smith
(B) Paul Samuelson
(C) Adolph Wagner
(D) Wiesman and Peacock

40. Government expenditure on education and health is considered as expenditure on .....
(A) Non-merit goods
(B) Merit goods
(C) Club goods
(D) Rival goods

38. नागरी खर्चाच्या वाट्यातील वाढ मुख्यत्वे ..... यामुळे झाली आहे.
(A) संरक्षण खर्चाच्या गरजां
(B) व्याज दर
(C) प्राथमिक तूट
(D) सामाजिक सुरक्षा आणि कल्याण कार्यक्रम

39. वाढत्या सार्वजनिक खर्चाचा नियम ..... यांनी मांडला.
(A) ॲडॅम स्मिथ
(B) पॉल सॅम्युअलसन
(C) ॲडॉल्फ वॅगनर
(D) वीझमन आणि पिकॉक

40. शिक्षण आणि आरोग्यावरील शासकीय खर्चास ..... वरील खर्च असे म्हणतात.
(A) अवगुण वस्तू
(B) गुण वस्तू
(C) क्लब वस्तू
(D) प्रतिस्पर्धी वस्तू

41. The expansionary effect of balanced budget is called the .....

(A) Balanced budget multiplier

(B) Investment multiplier

(C) Money multiplier

(D) Expenditure multiplier

42. Balanced budget multiplier is :

(A) The ratio of change in GDP to change in government spending matched by equal change in taxes

(B) The ratio of change in investment to change in saving

(C) The ratio of exports to imports

(D) The ratio of tax rate to tax base

41. संतुलित अंदाजपत्रकाच्या विस्तारित परिणामास असे म्हणतात :

(A) संतुलित अंदाजपत्रक गुणक

(B) गुंतवणूक गुणक

(C) पैसा गुणक

(D) खर्च गुणक

42. संतुलित अंदाजपत्रक गुणक :

(A) सकल अंतर्गत उत्पादितातील बदलाशी शासकीय खर्चाचा दर करातल्या तितक्याच बदलाएवढा असतो

(B) गुंतवणुकीतील बदलाच्या बचतीतील बदलाशी असलेल्या गुणोत्तराएवढा असतो

(C) निर्यातीच्या आयातीशी असलेल्या गुणोत्तराएवढा असतो

(D) कराच्या पायाशी असलेल्या कराच्या दराच्या गुणोत्तराएवढा असते

43. An increase in government spending has ..... effect on the aggregate demand.

(A) an inflator

(B) a deflator

(C) an accelerator

(D) a multiplier

44. The size of increase in government expenditure which leads to rise in GDP is determined by which technique ?

(A) Inflator

(B) Deflator

(C) The accelerator

(D) The multiplier

45. Incidence of a tax on wage income may be affected by .....

(A) Individual protest

(B) Inflation

(C) Collective bargaining

(D) Deflation

43. शासनाने खर्च वाढविल्याचा एकूण मागणीवर ..... परिणाम होतो.

(A) चलनविस्तारक

(B) चलनसंकोचक

(C) प्रवेग

(D) गुणक

44. शासकीय खर्चातील वाढीचा आकार वाढविल्यास सकल देशीय उत्पादनात वाढ होते. याचे निर्धारण पुढीलपैकी कोणत्या तंत्राने करण्यास येते ?

(A) स्फितीक

(B) चलनक्षयक

(C) त्वरक

(D) गुणक

45. वेतन उत्पन्नावरील करभार ..... ने प्रभावित होऊ शकतो.

(A) व्यक्तीने केलेला निषेध

(B) भाववाढ

(C) सामुदायिक सौदाशक्ती

(D) चलनसंकोच

46. The Finance Commission in India is appointed by the President of India as per the provision of Article ..... of the Constitution of India and ..... is the Chairman of the 15th Finance Commission.

(A) 270, N. K. Singh

(B) 280, Y. V. Reddy

(C) 280, N. K. Singh

(D) 281, Y. V. Reddy

47. According to the Classical Development Theorists, the key to progress is .....

(A) Labour

(B) Technology

(C) Laissez faire

(D) Capital accumulation

46. भारतीय राज्यघटनेच्या कलम ..... नुसार भारताचे राष्ट्रपती वित्तीय आयोगाच्या अध्यक्षांची नेमणूक करतात आणि 15व्या वित्तीय आयोगाचे अध्यक्ष ..... हे आहेत.

(A) 270, एन. के. सिंग

(B) 280, वाय. व्ही. रेड्डी

(C) 280, एन. के. सिंग

(D) 281, वाय. व्ही. रेड्डी

47. अभिजात विकास सिद्धांतवाद्यांच्या मते ..... ही प्रगतीची गुरुकिल्ली आहे.

(A) श्रम

(B) तंत्रज्ञान

(C) निर्हस्तक्षेप

(D) भांडवल संचय

48. (*i*) The term creative destruction was introduced by Samuelson.

(*ii*) The term creative destruction refers to improved quality innovations that make old technologies obselete.

What can you say about the above statements ?

(A) Statement (*i*) is correct and (*ii*) is incorrect

(B) Statement (*i*) is incorrect and (*ii*) is correct

(C) Both statements (*i*) and (*ii*) are incorrect

(D) Both statements (*i*) and (*ii*) are correct

49. Which of the following indices that the World Bank has developed is related to sustainable development ?

(A) Inclusive Index

(B) Green Index

(C) Poverty Index

(D) Sustainability Index

48. (*i*) सृजनात्मक विनाश ही संज्ञा सर्वप्रथम सॅम्युएल्सन यांनी वापरली.

(*ii*) सृजनात्मक विनाश म्हणजे जुने तंत्रज्ञान कालबाह्य करणारे सुधारित गुणवत्तेचे नवोन्मेष होत.

वरील विधानांबाबत तुमचे मत काय आहे ?

(A) पहिले विधान बरोबर आणि दुसरे चूक आहे

(B) पहिले विधान चूक आणि दुसरे विधान बरोबर आहे

(C) दोन्ही विधाने (*i*) आणि (*ii*) चुकीची आहेत

(D) दोन्ही विधाने (*i*) आणि (*ii*) बरोबर आहेत

49. जागतिक बँकेने विकसित केलेल्या निर्देशांकांपैकी खालीलपैकी कोणता निर्देशांक शाश्वत विकासाशी निगडित आहे ?

(A) सर्वसमावेशक निर्देशांक

(B) हरित निर्देशांक

(C) दारिद्र्य निर्देशांक

(D) शाश्वतता निर्देशांक

50. Calculating ..... is more straight forward than calculating the HDI.

(A) Human Poverty Index

(B) Human Happiness Index

(C) Multi-Dimensional Poverty Index

(D) Gender-Development Index

51. Which country among the BRICS has the highest life expectancy as per the 2016 data ?

(A) India

(B) Russia

(C) China

(D) Brazil

52. Which of the following is not a criticism on Marxian theory of development ?

(A) Static analysis

(B) Surplus value is unrealistic

(C) Marx could not understand flexibility in capitalism

(D) Marx believed in government intervention

50. मानव विकास निर्देशांकाच्या मापनापेक्षा ..... याचे मापन करणे अधिक सुगम आहे.

(A) मानव दारिद्र्य निर्देशांक

(B) मानव समाधान निर्देशांक

(C) बहु-आयामी दारिद्र्य निर्देशांक

(D) लिंग-विकास निर्देशांक

51. 2016 च्या आकडेवारीनुसार BRICS गटातील कोणत्या देशाची आयुर्मान पातळी सर्वाधिक आहे ?

(A) भारत

(B) रशिया

(C) चीन

(D) ब्राझील

52. खालीलपैकी कोणते विधान मार्क्स यांच्या विकास सिद्धांतावरील टीका नाही ?

(A) स्थितीशील विश्लेषण

(B) अतिरिक्त मूल्य अवास्तव आहे

(C) मार्क्सला भांडवलशाहीच्या लवचिकतेचे आकलन होऊ शकले नाही

(D) मार्क्सचा शासकीय हस्तक्षेपावर विश्वास होता

53. Applicability of Schumpeter's theory to underdeveloped countries is limited because :

(A) It neglects savings

(B) It neglects development

(C) Large population of these countries

(D) High illiteracy in these countries

54. In Harrod's model of growth, the actual growth rate is .....

(A) Actual income and consumption level

(B) Actual amount of saving and investment in the country

(C) Actual amount of public borrowing

(D) Actual difference between income and consumption

53. अल्पविकसित देशांमध्ये शुंपीटरच्या सिद्धांताचे उपयोजन मर्यादित आहे. कारण :

(A) सिद्धांतात बचतीला दुर्लक्षिलेले आहे

(B) सिद्धांतात विकास संकल्पना दुर्लक्षिली आहे

(C) या देशांत प्रचंड लोकसंख्या आहे

(D) या देशांमध्ये उच्च निरक्षरता आहे

54. हॅरोड यांच्या वृद्धी प्रारूपातील वास्तव वृद्धीदर म्हणजे :

(A) प्रत्यक्ष उत्पन्न आणि उपभोग पातळी

(B) देशातील प्रत्यक्ष बचत आणि गुंतवणूक

(C) सार्वजनिक कर्जाची प्रत्यक्ष रक्कम

(D) उत्पन्न आणि उपभोगातील प्रत्यक्ष फरक

55. Fei-Ranis theory of development is considered as an improvement over ..... theory.

(A) Lewis theory

(B) Solow's model

(C) Joan Robinson's model

(D) Harrod-Domar model

56. Meade's growth model explains relationship between :

(A) Income growth and inflation

(B) Income growth and capital accumulation

(C) Income growth and rate of interest

(D) Income growth and population growth

55. फे-रॅनिस विकास सिद्धांत हा ..... या सिद्धांताचे सुधारित स्वरूप आहे. असे समजले जाते.

(A) लेविसचा सिद्धांत

(B) सोलोचे प्रारूप

(C) जोन रॉबिन्सनचे प्रारूप

(D) हॅरॉड-डोमर प्रारूप

56. मीड यांच्या वृद्धी प्रारूपात ..... या दोन घटकांमधील संबंध स्पष्ट केलेला आहे.

(A) उत्पन्नवाढ आणि भाववाढ

(B) उत्पन्नवाढ आणि भांडवल संचय

(C) उत्पन्नवाढ आणि व्याजाचा दर

(D) उत्पन्नवाढ आणि लोकसंख्यावाढ

57. According to Leibenstein every economy is under the influences of two forces, namely :

(A) Savings and Investment

(B) Shocks and stimulants

(C) Agricultural development and industrial development

(D) Income and investment growth

58. Nelson's theory of development assumes :

(A) Keynes' theory of employment

(B) Marxian theory

(C) Malthusian theory of population

(D) Say's law of markets

57. लायबेन्स्टाइन यांच्या मते, प्रत्येक अर्थव्यवस्था प्रामुख्याने ..... या दोन बलांच्या प्रभावाखाली असते.

(A) बचती आणि गुंतवणूक

(B) धक्के आणि प्रेरके

(C) कृषी विकास आणि औद्योगिक विकास

(D) उत्पन्न आणि गुंतवणूक वृद्धी

58. नेल्सन यांच्या विकाससिद्धांताचे ..... हे गृहीतक आहे.

(A) केन्स यांचा रोजगार सिद्धांत

(B) मार्क्स यांचा सिद्धांत

(C) माल्थस यांचा लोकसंख्या सिद्धांत

(D) से यांचा बाजारचा नियम

59. How does the environment contribute to the circular flow of income ?

(*a*) Providing consumer services of various types to domestic households

(*b*) Providing household services to domestic firms

(*c*) Providing natural resource inputs to domestic firms

(*d*) Acting as a repository for the waste products of domestic firms

(A) (*b*), (*c*) and (*d*)

(B) (*a*), (*c*) and (*d*)

(C) (*a*), (*c*) and (*b*)

(D) (*a*), (*b*) and (*d*)

59. उत्पन्नाच्या चक्रीय प्रवाहात पर्यावरण कशाप्रकारे योगदान देते ?

(*a*) अंतर्गत कुटुंबांसाठी वेगवेगळ्या उपभोग्य सेवांचा पुरवठा करणे

(*b*) अंतर्गत उद्योगसंस्थांना घरगुती सेवा पुरविणे

(*c*) अंतर्गत उद्योगसंस्थांना नैसर्गिक संसाधन आदाने पुरविणे

(*d*) अंतर्गत उद्योगसंस्थांद्वारे निर्माण होणाऱ्या टाकाऊ वस्तूंचे कोठार म्हणून काम करणे.

(A) (*b*), (*c*) आणि (*d*)

(B) (*a*), (*c*) आणि (*d*)

(C) (*a*), (*c*) आणि (*b*)

(D) (*a*), (*b*) आणि (*d*)

60. The optimum level of economic activity and associated pollution from society's point of view occurs where :

(A) Marginal Social Benefit < Marginal Social Cost

(B) Marginal Social Benefit = 0

(C) Marginal Social Benefit = Marginal Social Cost

(D) Marginal Social Benefit > Marginal Social Cost

61. (*i*) Malthus supported population control to ensure balance between population and availability of food grains.

(*ii*) He advocated "unethical" means to control population.

What can you say about the above statements ?

(A) Stetement (*i*) is correct but (*ii*) is incorrect

(B) Statement (*i*) is incorrect but (*ii*) is correct

(C) Both (*i*) and (*ii*) are correct

(D) Both (*i*) and (*ii*) are incorrect

60. समाजाच्या दृष्टिकोनातून आर्थिक गतिविधी व त्याच्याशी संबंधित प्रदूषणाची पर्याप्त पातळी पुढीलप्रमाणे ठरते :

(A) सीमांत सामाजिक लाभ < सीमांत सामाजिक खर्च

(B) सीमांत सामाजिक लाभ = 0

(C) सीमांत सामाजिक लाभ = सीमांत सामाजिक खर्च

(D) सीमांत सामाजिक लाभ > सीमांत सामाजिक खर्च

61. (*i*) लोकसंख्या व अन्नधान्याची उपलब्धता यांच्यातील समतोल राखण्यासाठी माल्थस यानी लोकसंख्या नियंत्रणाचा पुरस्कार केला.

(*ii*) लोकसंख्या नियंत्रणासाठी त्यांनी अनैतिक साधनांचा पुरस्कार केला.

वरील विधानांबाबत आपण काय सांगाल ?

(A) विधान (*i*) अचूक आहे परंतु विधान (*ii*) चूक आहे

(B) विधान (*i*) चूक आहे परंतु विधान (*ii*) अचूक आहे

(C) दोन्ही विधाने (*i*) व (*ii*) अचूक आहेत

(D) दोन्ही विधाने (*i*) व (*ii*) चूक आहेत

62. As per the census 2011, arrange the birth-rates of the following states in India from the highest to lowest order :

(A) Bihar, U.P., Rajasthan, Karnataka

(B) U.P., Rajasthan, Bihar, Karnataka

(C) U.P., Bihar, Karnataka, Rajasthan

(D) U.P., Bihar, Rajasthan, Karnataka

63. The name given to a tax which makes the firm pay for all the pollution damage it creates with each extra unit of output is :

(A) Pigouvian

(B) Tradable permits

(C) Coase Theorem

(D) First Law of Thermodynamics

62. सन 2011च्या जनगणनेनुसार भारताच्या पुढील राज्यांची जन्मदरानुसार सर्वाधिक ते सर्वात कमी याप्रमाणे क्रम लावा :

(A) बिहार, उत्तरप्रदेश, राजस्थान, कर्नाटक

(B) उत्तरप्रदेश, राजस्थान, बिहार, कर्नाटक

(C) उत्तरप्रदेश, बिहार, कर्नाटक, राजस्थान

(D) उत्तरप्रदेश, बिहार, राजस्थान, कर्नाटक

63. उत्पादनाची अधिक मात्रा उत्पादित करताना उद्योगसंस्था पर्यावरणाची जी हानी करते त्यावर लावलेल्या कराचे नाव ..... हे आहे.

(A) पिगूप्रणित

(B) व्यापारयोग्य परवाने

(C) कोज प्रमेय

(D) उष्णगतिकीचा प्रथम नियम

64. What refers to the trapping of heat between the earth's surface and gases in the atmosphere, especially carbon dioxide ?

(A) Greenhouse effect

(B) Multiplier effect

(C) Atmosphere effect

(D) Demonstration effect

65. In which year was the Department of Family Planning at the centre set up ?

(A) 1965

(B) 1966

(C) 1977

(D) 1975

66. Name the Union territory having the highest density of population from the given below :

(A) Chandigarh

(B) Delhi

(C) Puduchcheri

(D) Daman and Diu

64. पृथ्वीचा पृष्ठभाग व वातावरणातील वायू, विशेषत: कार्बन डायऑक्साइड यांच्यात उष्णता अडकली जाणे यास काय म्हणतात ?

(A) हरितगृह परिणाम

(B) गुणक परिणाम

(C) वातावरण परिणाम

(D) प्रदर्शन परिणाम

65. केंद्रातील कुटुंब नियोजन खाते कोणत्या वर्षी सुरू झाले ?

(A) 1965

(B) 1966

(C) 1977

(D) 1975

66. पुढीलपैकी लोकसंख्येची सर्वाधिक घनता असणाऱ्या केंद्राशासित प्रदेशाचे नाव लिहा.

(A) चंदीगड

(B) दिल्ली

(C) पुडुचेरी

(D) दमण व दीव

67. Which item from the list below is a positive externality ?

(A) Public immunization

(B) Traffic Jam

(C) A neighbour's barking dog

(D) Pollution

68. What is market failure ?

(A) Something prevents the market to allocate resources efficiently

(B) Both consumers' and producers' surplus are maximised

(C) Free market of individuals acting in their ownself interest leads to a socially desirable results

(D) There exists no consumers' surplus

67. खालील यादीतील कोणता घटक धनबहिर्ता दर्शवितो ?

(A) सार्वजनिक संसर्ग प्रतिबंध उपाय

(B) वाहतूक कोंडी

(C) शेजाऱ्याचा भुंकणारा कुत्रा

(D) प्रदूषण

68. बाजार अपयश म्हणजे काय ?

(A) बाजाराला संसाधनांचे कार्यक्षमतेने वाटप करण्यापासून रोखले जाते

(B) उपभोक्ते व उत्पादक या दोघांचेही आधिक्य महत्तम असते

(C) मुक्त बाजारातील व्यक्ती स्वहित प्रेरणेनुसार सामाजिकदृष्ट्या अपेक्षित परिणाम साधतात

(D) उपभोक्त्यांचे आधिक्य अस्तित्वात येत नाही

69. According to Central Statistical Organisation the growth rate achieved by agriculture, industrial and service sector during financial year 2017-18 stood at ....., ... and ..... percentage respectively.

(A) 2.1, 4.4, 8.3

(B) 4.9, 5.6, 7.7

(C) 0.7, 8.8, 9.7

(D) – 0.2, 7.5, 9.7

70. Match the following :

Year/Census	**Child Sex Ratio in India**
(*a*) 1981	(*i*) 914
(*b*) 1991	(*ii*) 927
(*c*) 2001	(*iii*) 945
(*d*) 2011	(*iv*) 962

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*iii*)	(*iv*)	(*i*)	(*ii*)
(B)	(*iv*)	(*iii*)	(*ii*)	(*i*)
(C)	(*iv*)	(*ii*)	(*iii*)	(*i*)
(D)	(*i*)	(*ii*)	(*iii*)	(*iv*)

69. केंद्रीय सांख्यिकी संघटनाच्या मते, 2017-18 या वित्तीय वर्षात कृषी, उद्योग आणि सेवा क्षेत्राने साध्य केलेला वृद्धीदर अनुक्रमे ....., ... आणि ..... टक्के होता.

(A) 2.1, 4.4, 8.3

(B) 4.9, 5.6, 7.7

(C) 0.7, 8.8, 9.7

(D) – 0.2, 7.5, 9.7

70. जोड्या जुळवा :

वर्ष/जनगणना	**भारतातील बाल लिंग गुणोत्तर**
(*a*) 1981	(*i*) 914
(*b*) 1991	(*ii*) 927
(*c*) 2001	(*iii*) 945
(*d*) 2011	(*iv*) 962

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*iii*)	(*iv*)	(*i*)	(*ii*)
(B)	(*iv*)	(*iii*)	(*ii*)	(*i*)
(C)	(*iv*)	(*ii*)	(*iii*)	(*i*)
(D)	(*i*)	(*ii*)	(*iii*)	(*iv*)

71. According to the 10th Agricultural Census (2018), the average size of operational holdings in India is ..... hectare in 2015-16.

(A) 1.15

(B) 1.08

(C) 1.23

(D) 1.33

72. Swachha Bharat cess has been enforced from ..... at the rate ..... in India.

(A) November 2015, 0.5 percentage

(B) December 2015, 0.05 percentage

(C) January 2016, 0.1 percentage

(D) August 2015, 0.01 percentage

71. दहाव्या कृषी गणना (2018) अनुसार, भारतातील धारणक्षेत्राचा सरासरी आकार 2015-16 या वर्षात ..... हेक्टर इतका आहे.

(A) 1.15

(B) 1.08

(C) 1.23

(D) 1.33

72. भारतात स्वच्छ भारत उपकर ..... पासून ..... या दराने लागू केला आहे.

(A) नोव्हेंबर 2015, 0.5 टक्के

(B) डिसेंबर 2015, 0.05 टक्के

(C) जानेवारी 2016, 0.1 टक्के

(D) ऑगस्ट 2015, 0.01 टक्के

73. Which of the following is portrayed in the population pyramid of a country ?

(A) Rural-urban distribution of population

(B) Young-old distribution of population

(C) Age and sex distribution of population

(D) Gender distribution of population

74. Pradhan Mantri Sahaj Bijli Har Ghar Yojana (Saubhagya) Scheme was launched by the ..... as on ..... .

(A) State Minister, 5th September, 2017

(B) Finance Minister, 25th September, 2017

(C) Prime Minister, 25th September 2017

(D) President of India, 05th September, 2017

73. राष्ट्राच्या लोकसंख्या शंकू अंतर्गत खालीलपैकी काय चित्रित होते ?

(A) ग्रामीण व नागरी क्षेत्रानिहाय लोकसंख्येचे विभाजन

(B) युवा व वृद्ध वयोगटानिहाय लोकसंख्येचे विभाजन

(C) वय व लिंगनिहाय लोकसंख्येचे विभाजन

(D) लिंगनिहाय लोकसंख्येचे विभाजन

74. प्रधानमंत्री सहज बिजली हर घर योजना (सौभाग्य) ..... यांच्या हस्ते ..... रोजी सुरू करण्यात आली.

(A) राज्य मंत्री, 5 सप्टेंबर, 2017

(B) वित्त मंत्री, 25 सप्टेंबर, 2017

(C) पंतप्रधान, 25 सप्टेंबर, 2017

(D) राष्ट्रपती, 5 सप्टेंबर, 2017

75. Arrange the following Indian Financial Sector regulators in chronological order of formation :

(*i*) Securities and Exchange Board of India (SEBI)

(*ii*) Insurance Regulatory and Development Authority of India (IRDAI)

(*iii*) Pension Fund Regulatory and Development Authority (PFRDA)

(*iv*) Forward Markets Commission (FMC)

Codes :

(A) (*i*), (*ii*), (*iii*), (*iv*)

(B) (*iv*), (*i*), (*ii*), (*iii*)

(C) (*i*), (*iii*), (*iv*), (*ii*)

(D) (*iv*), (*iii*), (*ii*), (*i*)

75. खालील भारतीय वित्तीय क्षेत्र नियामकांची त्यांच्या निर्मितीच्या कालक्रमानुसार मांडणी करा :

(*i*) भारतीय रोखे व विनिमय मंडळ (SEBI)

(*ii*) भारतीय विमा नियामक व विकास प्राधिकरण (IRDAI)

(*iii*) भविष्यनिर्वाह निधी नियामक व विकास प्राधिकरण (PFRDA)

(*iv*) वायदा बाजार समिती (FMC)

संकेतांक :

(A) (*i*), (*ii*), (*iii*), (*iv*)

(B) (*iv*), (*i*), (*ii*), (*iii*)

(C) (*i*), (*iii*), (*iv*), (*ii*)

(D) (*iv*), (*iii*), (*ii*), (*i*)

76. The minimum support price for agricultural products is recommended by which of the following ?

(A) Cabinet Committee on Economic Affairs

(B) Commission for Agricultural Costs and Prices

(C) Agricultural Produce Market Committee

(D) Directorate of Marketing and Inspection

77. Which one of the following is not a 'Maharatna' status company ?

(A) SAIL

(B) BSNL

(C) ONGC

(D) BHEL

76. कृषी उत्पादित मालाच्या किमान आधारभूत किंमतीची शिफारस खालीलपैकी कोणामार्फत केली जाते ?

(A) आर्थिक व्यवहारविषयक मंत्रिमंडळ समिती

(B) कृषी व्यय व किंमत आयोग

(C) कृषी उत्पन्न बाजार समिती

(D) विपणन व तपासणी संचालनालय

77. खालीलपैकी कोणत्या एका कंपनीस 'महारत्न' दर्जा नाही ?

(A) SAIL

(B) BSNL

(C) ONGC

(D) BHEL

78. National Rural Health Mission (NRHM) was launched on ..... in India.

(A) 2nd October, 2005

(B) 12th April, 2005

(C) 15th August, 2005

(D) 1st April, 2005

79. While recommending horizontal distribution, which of the following criteria got the least weightage by the 14th Finance Commission ?

(A) Tax collection

(B) Area

(C) Population

(D) Income distance

78. भारतात ..... रोजी राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान (NRHM) सुरू झाले.

(A) 2 ऑक्टोबर, 2005

(B) 12 एप्रिल, 2005

(C) 15 ऑगस्ट, 2005

(D) 1 एप्रिल, 2005

79. समस्तर वितरणाची शिफारस करताना, 14व्या वित्त आयोगाद्वारे खालीलपैकी कोणत्या निकषाला किमान भारांक मिळाला आहे ?

(A) कर संकलन

(B) क्षेत्र

(C) लोकसंख्या

(D) उत्पन्न अंतर

80. Match the following :

State

(*a*) Andhra Pradesh

(*b*) Karnataka

(*c*) Gujarat

(*d*) Maharashtra

Urban Population (2011)

(*i*) 45.20 percentage

(*ii*) 42.60 percentage

(*iii*) 38.60 percentage

(*iv*) 33.50 percentage

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*iv*)	(*ii*)	(*i*)	(*iii*)
(B)	(*iv*)	(*iii*)	(*ii*)	(*i*)
(C)	(*iv*)	(*i*)	(*iii*)	(*ii*)
(D)	(*i*)	(*ii*)	(*iii*)	(*iv*)

80. योग्य जोड्या जुळवा :

राज्य

(*a*) आंध्रप्रदेश

(*b*) कर्नाटक

(*c*) गुजरात

(*d*) महाराष्ट्र

नागरी लोकसंख्या (2011)

(*i*) 45.20 टक्के

(*ii*) 42.60 टक्के

(*iii*) 38.60 टक्के

(*iv*) 33.50 टक्के

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*iv*)	(*ii*)	(*i*)	(*iii*)
(B)	(*iv*)	(*iii*)	(*ii*)	(*i*)
(C)	(*iv*)	(*i*)	(*iii*)	(*ii*)
(D)	(*i*)	(*ii*)	(*iii*)	(*iv*)

81. Choose the correct option regarding the following statements (*i*) and (*ii*).

(*i*) An increase in the income beyond certain limit leads to increase in consumption of necessary goods.

(*ii*) As per the law of demand, price and demand for commodity change in the same direction.

(A) Both the statements are correct

(B) Statement (*i*) is correct and statement (*ii*) is incorrect

(C) Both the statements are incorrect

(D) Statement (*i*) is incorrect and statement (*ii*) is correct

81. खालील विधान (*i*) आणि (*ii*) च्या संदर्भातील योग्य पर्याय निवडा :

(*i*) एका विशिष्ट मर्यादेच्या पलीकडे उत्पन्नात वाढ झाल्यास आवश्यक वस्तूंच्या मागणीत वाढ होते.

(*ii*) मागणीच्या नियमानुसार वस्तूची किंमत आणि मागणी एकाच दिशेने बदलते.

(A) दोन्हीही विधाने बरोबर आहेत

(B) विधान (*i*) बरोबर आहे आणि विधान (*ii*) चूक आहे

(C) दोन्हीही विधाने चूक आहेत

(D) विधान (*i*) चूक असून विधान (*ii*) बरोबर आहे

82. Consider that all inputs in a production process are constant except only one input. If the total product in this case is at its maximum, the corresponding marginal product is :

(A) Maximum

(B) Zero

(C) Rising

(D) Falling

83. People who choose most risky investments are :

(A) Risk averse

(B) Risk neutral

(C) Risk seekers

(D) Risk takers

82. असे समजा की, एका उत्पादन प्रक्रियेतील केवळ एक सोडून बाकी सर्व आदाने स्थिर आहेत. या स्थितीत जर एकूण उत्पादन महत्तम असेल, तर तत्सम सीमांत उत्पादन ..... असेल.

(A) महत्तम

(B) शून्य

(C) वाढते

(D) घटते

83. जे लोक सर्वाधिक जोखमीच्या गुंतवणुकी निवडतात ते ..... असतात.

(A) जोखीम टाळणारे

(B) जोखीम तटस्थ

(C) जोखिमीच्या शोधात

(D) जोखीम घेणारे

84. In a game, two or more decision takers know that their decisions are :

(A) Dependant

(B) Independant

(C) Strategically interdependent

(D) Mutually inclusive

85. Other things remaining constant, if there is a successful advertisement campaign for a commodity, the demand curve for the same shall ..... .

(A) Shift to the left

(B) Shift to the right

(C) Become positively stopping

(D) Become parallel to 'Y' axis

86. Economic rent is the payment to a factor whose supply is :

(A) Completely inelastic

(B) Completely elastic

(C) Unitary elastic

(D) Less elastic

84. खेळ सिद्धांतामध्ये दोन किंवा जास्त निर्णय घेणाऱ्या व्यक्तींना माहीत असते की, त्यांचे निर्णय ..... असतात.

(A) अवलंबी

(B) स्वतंत्र

(C) डावपेचांच्या दृष्टीने परस्परावलंबी असतात

(D) परस्पर समावेषी

85. इतर परिस्थिती स्थिर असताना, एखाद्या वस्तूसाठी चालवलेली जाहिरातीची मोहीम यशस्वी झाल्यास, त्या वस्तूचा मागणी वक्र .....

(A) डावीकडे सरकतो

(B) उजवीकडे सरकतो

(C) धन उताराचा होतो

(D) 'य' अक्षाला समांतर होतो

86. आर्थिक खंड म्हणजे अशा घटकास केलेले अधिदान ज्याचा पुरवठा .....

(A) संपूर्णपणे अलवचिक

(B) संपूर्णपणे लवचिक

(C) एककी लवचिक

(D) कमी लवचिक

87. The general equilibrium model was developed by :

(A) Kaldor-Hicks

(B) Alfred Marshall

(C) Adam Smith

(D) Leon Walras

88. Which one of the following is not a static property of a general equilibrium state ?

(A) efficient allocation of resources among firms

(B) equilibrium of consumption

(C) efficient combination of products

(D) efficient distribution of profits

89. Any point along the Edgeworth contract curve is :

(A) Pareto efficient point

(B) Pareto inefficient point

(C) Pareto suboptimal point

(D) Pareto's welfare point

87. सर्वसाधारण संतुलन प्रतिमान ..... यांनी विकसित केले.

(A) केल्डॉर-हिक्स

(B) आल्फ्रेड मार्शल

(C) ॲडम स्मिथ

(D) लीओ वॉलरा

88. खालीलपैकी कोणता पर्याय साधारण समतोल अवस्थेचे स्थितीशील वैशिष्ट्य नाही ?

(A) उद्योग संस्थांमधील साधनसामग्रीचे कार्यक्षम वितरण

(B) उपभोगाचे संतूलन

(C) उत्पादनांचा कार्यक्षम संयोग

(D) नफ्याचे कार्यक्षम वितरण

89. एजवर्थच्या करार वक्रावरील कोणताही बिंदू ..... असतो.

(A) पॅरेटो कार्यक्षम बिंदू

(B) पॅरेटो अकार्यक्षम बिंदू

(C) पॅरेटो उपपर्याप्त बिंदू

(D) पॅरेटोचा कल्याण बिंदू

90. Third fundamental theorem of welfare economics assumes that there are no :
(A) Economies of scale
(B) Externalities
(C) Diseconomies of scale
(D) Economies of scope

91. The market allocation under adverse selection is :
(A) Pareto inefficient
(B) Pareto efficient
(C) Pareto optimal
(D) Pareto efficient and optimal

92. In Pareto optimal or efficiency equilibrium :
(A) Situation, it is impossible to make anyone better off without making someone worse-off
(B) Situation in which it is possible to make someone better off
(C) Situation where supply equals demand
(D) Situation where marginal rate of substitution and marginal rate of technical substitution are equal

90. कल्याण अर्थशास्त्राच्या तिसऱ्या मूलभूत प्रमेयात ..... नाहीत असे गृहीत धरले जाते.
(A) मितव्ययता
(B) बाह्यता
(C) परिव्ययवर्धक प्रतिकूलता
(D) व्याप्तीप्रणीत लाभ

91. प्रतिकूल निवडीअंतर्गत बाजार वितरण ..... असते.
(A) पॅरेटो अकार्यक्षम
(B) पॅरेटो कार्यक्षम
(C) पॅरेटो पर्याप्त
(D) पॅरेटो कार्यक्षम व पर्याप्त

92. पॅरेटो इष्टतमात किंवा कार्यक्षम संतूलनात :
(A) अशी स्थिती जेंव्हा एका व्यक्तीच्या कल्याणात, दुसऱ्याच्या कल्याणात घट न होऊ देता सुधार करणे अशक्य होते
(B) अशी स्थिती जेंव्हा एका व्यक्तीच्या कल्याणात वाढ करणे शक्य होते
(C) अशी स्थिती जेंव्हा पुरवठा मागणीबरोबर समान असतो
(D) अशी स्थिती जेंव्हा सीमांतिक पर्याययोजन दर आणि सीमांतिक घटक पर्याययोजन दर समान असतो

93. Which of the following is an example of capital goods ?

(A) Food and clothes

(B) Tools and machinery

(C) Consumer durable goods

(D) Fertilizer

94. The difference between production at market price and producers' price is due to :

(A) Depreciation

(B) Net factor income from abroad

(C) Indirect taxes and subsidies

(D) Net transfers between countries

95. Macro-economics is a study of economics that deals with :

(A) Firms and households only

(B) Firms, households, government and external sector

(C) Demand for a specific product

(D) Balance of payments

93. पुढीलपैकी कोणता पर्याय भांडवली वस्तूंचे उदाहरण आहे ?

(A) अन्न व कपडे

(B) हत्त्यारे व यंत्रसामुग्री

(C) ग्राहकोपयोगी टिकाऊ वस्तू

(D) खते

94. बाजार किंमतीप्रमाणे असणारे उत्पादन व उत्पादकांच्या किंमतीप्रमाणे असणारे उत्पादन यातील तफावत कोणत्या घटकामुळे येते ?

(A) घसारा

(B) परदेशी निव्वळ घटक उत्पन्न

(C) अप्रत्यक्ष कर व अनुदाने

(D) देशांतर्गत निव्वळ हस्तांतरणे

95. समष्टी अर्थशास्त्र ही अर्थशास्त्राची शाखा पुढीलपैकी कशाचा अभ्यास आहे ?

(A) फक्त उद्योगसंस्था व कुटुंबे

(B) उद्योगसंस्था, कुटुंबे, शासन व बाह्य क्षेत्र

(C) विशिष्ट वस्तूची मागणी

(D) व्यवहारतोल

96. The length of a business cycle is measured from :
(A) Peak to peak
(B) Trough to peak
(C) Peak to trough
(D) Trough to trough

97. Which of the following is *not* true about the steady state growth path ?
(A) The capital stock grows faster than GDP
(B) The ratio of capital stock to income is constant
(C) Investment is a constant share of GDP
(D) Consumption is a constant share of GDP

98. The Demand-pull inflation exists when :
(A) Costs are increasing faster than output
(B) The level of aggregate demand grows faster than the supply
(C) The prices of imports are rising than the domestic goods
(D) There is an increase in the oil prices

96. व्यापारचक्राच्या लांबीचे मोजमाप असे केले जाते :
(A) कळस ते कळस
(B) तळ ते कळस
(C) कळस ते तळ
(D) तळ ते तळ

97. स्थिर अवस्था वृद्धी मार्गाबाबत पुढीलपैकी कोणते विधान खरे **नाही** ?
(A) भांडवलाचा साठा एकूण देशांतर्गत उत्पन्नापेक्षा जलद गतीने वाढतो
(B) भांडवल साठ्याचे उत्पन्नाशी असलेले गुणोत्तर स्थिर असते
(C) गुंतवणूक एकूण देशांतर्गत उत्पन्नाचा स्थिर भाग असते
(D) उपभोग एकूण देशांतर्गत उत्पन्नाचा स्थिर भाग असतो

98. मागणीजन्य चलन फुगवटा अस्तित्वात येतो कारण :
(A) प्रदानांपेक्षा खर्च जलद गतीने वाढतो
(B) एकूण मागणीची पातळी पुरवठ्यापेक्षा जलद गतीने वाढते
(C) देशांतर्गत किंमतींपेक्षा आयात किंमती जास्त वाढतात
(D) तेलाच्या किंमतीत वाढ होते

99. The change in investment due to a change in income is known as :

(A) Consumption

(B) Multiplier

(C) IS curve

(D) Accelerator

100. A cut in income tax rate to encourage the household consumption is an example of :

(A) Expansionary demand side policy

(B) Contractionary demand side policy

(C) Expansionary supply side policy

(D) Contractionary supply side policy

99. उत्पन्नातील बदलामुळे गुंतवणुकीत बदल होतो याला काय म्हणतात ?

(A) उपभोग

(B) गुणक

(C) IS वक्र

(D) प्रवेग

100. घरगुती उपभोगाला चालना देण्यासाठी प्राप्तीकरात घट करणे हे कसले उदाहरण आहे ?

(A) विस्तारित मागणीजन्य धोरण

(B) संकुचित मागणीजन्य धोरण

(C) विस्तारित पुरवठाजन्य धोरण

(D) संकुचित पुरवठाजन्य धोरण

ROUGH WORK